

Politik til forebyggelse og tidlig opsporing af vold, samt psykisk og fysisk overgreb

I Børnegården ønsker vi at hindre og/eller mindske seksuelle overgreb og vold mod børn, via forebyggelse, synlighed og tidlig opsporing.

Politikken er lavet for at sikre institutionens børn i alderen 0-10 år mod overgreb. Alle børnenes omsorgspersoner i vores institution, er omfattet af politikken samt Slagelse Kommunes procedure ved overgreb. Ved ansættelse i vores institution, bliver nyt personale sat ind i vores forskellige politikker. Personalet opnår herved en viden og tryghed, omkring handlemuligheder og procedurer, samt institutionens værdigrundlag og tænkning omkring etik og relationsdannelse.

Politikken er personalets guide til opsporing og forebyggelse af sager, hvor vi har mistanke eller viden om overgreb eller anden form for omsorgssvigt, der fører til et barns mistrovisel.

Procedure fra Slagelse Kommune følges naturligvis også.

Vi arbejder ud fra et fælles værdsæt, hvor bl.a. faglig videns deling på tværs af huset, skal skabe den "den røde tråd". Dette for, at der bliver handlet og taget hånd om børn i udfordringer hurtigst muligt. Vi forventningsafstemmer med nye forældre ved første intromøde, hvor vores fokus på bl.a. forebyggelse af vold og seksuelle overgreb italesættes samt vores skærpede underretningspligt.

Definitioner

WHO udarbejdet en præcis definition af barnets seksualitet, samt barnets ret til seksualitet, som ikke kan sidestilles med den voksnes seksualitet.

WHO's definition af seksualitet

"Seksualitet er en integreret del af ethvert menneskes personlighed. Den er et basalt behov og et aspekt af det at være menneske, som ikke kan adskilles fra andre aspekter i livet.

Seksualitet er ikke synonymt med samleje. Det handler ikke om, hvorvidt vi har orgasme eller ej, og endelig er det ikke summen af vort erotiske liv. Dette kan være en del af vores seksualitet, men behøver ikke at være det. Seksualitet er så meget mere. Det er, hvad der driver os til at søge efter kærlighed, varme og intimitet. Den bliver udtrykt i den måde, vi føler, bevæger os på, rører ved og bliver rørt ved. Det er lige så meget dette at være sensuel, som at være seksuel. Seksualitet har indflydelse på vores tanker, følelser, handlinger og samhandling, og derved på vor mentale og fysiske helse. Og da helse er en fundamental menneskeret, så må også seksuel helse være en basal menneskeret".

(Langfeldt & Porter, WHO, 1986)

WHO har yderligere defineret, at *"Børn har ret til en seksualitet"*.

Her er det vigtigt at være bevidst om, at den barnlige seksualitet er ubevidst til forskel fra den voksnes seksualitet.

Et barns seksualitet kan mere præcist beskrives som en sanselighed, som er rettet mod barnet selv og ikke et andet menneske.

Den barnlige seksualitet skal og kan ikke sidestilles med voksenseksualitet.

Definition af seksuelle overgreb

(Videnscentret for **Sociale Indsatser ved vold og Seksuelle Overgreb mod børn (SISO)**)

Seksuelle overgreb mod børn er karakteriseret ved følgende:

- Den voksne udnytter barnets tillid
- Det seksuelle overgreb krænker barnets integritet
- Det er en handling, som barnet ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til
- Det seksuelle overgreb er et udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser, eller et udtryk for børn og unge, der udsætter andre børn og unge for seksuelt grænseoverskridende adfærd
- Det er en handling, som overskrider samfundets lovgivning og den almindelige moral
- Et seksuelt overgreb kan være med eller uden fysisk kontakt

(Henry C. Kempe, 1978)

Et seksuelt overgreb med fysisk kontakt kan være:

Når krænkeren kysser eller berører barnets krop eller kønsdele, har samleje (oralt vaginalt eller analt) med barnet eller får barnet til at berøre krænkerens kønsdele.

Et seksuelt overgreb uden fysisk kontakt kan være:

Krænkeren blottet sig for barnet, tvinger barnet til at se sex- og pornofilm og/eller få taget pornografiske billeder eller klæder sig af.

Definition af vold

"Vold er en handling eller trussel, der uanset formålet kan krænke en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen – uanset om personen er et barn eller en voksen.

Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan både være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt. Handlingen overskrider endvidere samfundets love og normer.

Uanset typen af vold, der begås mod et barn, så er der tale om, at barnet udsættes for en adfærd fra forældrene eller andre omsorgsgivere, som er ødelæggende for, eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet. Enhver form for vold bringer barnets udvikling og sundhed i fare".

(Kilde: Socialstyrelsen)

Psykisk vold:

Psykisk vold kan beskrives som følelsesmæssig afvisning, trusler om at blive forladt, trusler om straf, indespærring eller tilsvarende eller generelt nedværdigende behandling. Det kan være måden, der bliver talt til barnet på - verbalt hårdt, grimt og bruger en kommanderende tone, hvor barnet bliver angst. Det kan være i situationer, hvor barnet bliver ydmyget og hånet samt nedgjort.

Manglende stimulering samt forhindring af børns skolegang eller fritidsinteresser er ligeledes eksempler på psykisk vold. Der kan også være tale om egentlig vanrøgt, hvor barnet efterlades uden pasning eller ikke får fysisk omsorg.

(Kilde: Oplæg af SISO d. 24. februar 2016)

Fysisk vold:

Fysisk vold kan beskrives som korporlig afstraffelse, slag eller anden form for straf, hvor barnet rammes direkte på kroppen. Der er også tale om vold, når børn er vidne til vold fx mod forælder eller søskende. Det er vigtigt at huske på, at ikke al vold kan ses på et barn. Fysisk vold efterlader dog oftest synlige mærker, blå mærker på kroppen, på arme og ben eller måske i ansigtet. Men ofte er mærkerne skjult under tøjet.

Psykisk vold efterlader ikke synlige mærker uden på kroppen, men der sker skade på barnets psykiske/mentale udvikling – og sådan kan være lige så omfattende som ved fysisk vold. Psykisk vold følger altid med, når barnet udsættes for fysisk vold.

(Kilde: Oplæg af SISO d. 24. februar 2016)

Børns naturlige udvikling

For at kunne opspore og forebygge vold, samt psykisk og fysisk overgreb, skal vi som personale have viden om børns naturlige udvikling.

SISO har udarbejdet en guide, der fint beskriver den barnlige seksualitet i barnets forskellige alderstrin.

Barnlig seksualitet 0 – 2 år

- Udforskning af kønsdele
- Erektion hos både drenge og piger
- Mulighed for genital nydelse
- At røre ved sine kønsdele
- Nydelse ved at være nøgen

(Zeuthen, 2012)

Barnlig seksualitet 3 – 5 år

Seksuel viden:

- Kønsforskelle er forstået
- Begrænset viden om graviditet og fødsel
- Kender ordene for kønsdele men foretrækker slang
- Seksuelle kropsdele har eliminerende funktioner (udstøde, udslette mm)

Seksuel adfærd:

- Onanerer af lyst

- Seksuelle lege med søskende og jævnaldrene, viser og udforsker eget og andres køn
- Nyder nøgenhed
- Bruger eliminerende sprog om seksuelle kropsdele med jævnaldrene
(Kilde: Sundhedsstyrelsen)

Barnlig seksualitet 6 – 12 år

Seksuel viden:

- Kønnen tager udgangspunkt i kønsdele.
- Bruger rigtige ord og slang.
- Graviditetens seksuelle aspekter kendes af de ældste.
- Tiltagende viden om onani, samleje, fysiske aspekter ved pubertet.

Seksuel adfærd:

- Seksuelle lege: rollelege, fantasilege, lege læge
- Privat onani
- Beskedenhed, generthed, skjuler leg og adfærd fra voksne
- Puberteten begynder med menstruation og våde drømme
- Interesse for sex i medierne
- Seksualiseret sprog

Handlinger

I Børnegården anerkender vi, og tager, børns udtalelser alvorligt og møder barnet i dets følelse.

Det er den voksnes ansvar at lære barnet at skelne mellem frivillighed og tvang og mellem egne og andres behov.

Vi skal lære barnet at skelne mellem og tale om de "gode" og "dårlige" hemmeligheder og beskytte barnet mod viden, det ikke skal forholde sig til på nuværende tidspunkt.

Derfor:

- I Børnegården skal vi kunne være åbne og tydelige i vores dialog med forældrene omkring fokus på seksuelle overgreb og vold.
Ved at italesætte vores fokus på seksuelle overgreb og vold højt, sendes der også et tydeligt signal til forældre eller andre omsorgspersoner.
Dette gøres allerede ved intromøde med nye forældre, for derved at forventningsafstemme fra start.
- Vi skal skabe synlighed omkring børn og voksnes forskellige grænser, for at undgå grænseoverskridende adfærd.
Dette gøres via vokseninitieret dialog med børnene, hvor der sættes ord på vores forskellige grænser, forskellen mellem voksen og barn, samt retten til at sige fra.
- I Børnegården skal personalet tilegne sig faglig viden omkring mulige tegn og signaler på vold eller seksuelle overgreb.

Dette for at sikre, at vi ser og fanger flest mulige af de "prøveballoner" et barn sender ud. Samt at vi genkender tegn og signaler hos børn, der oplever overgreb af seksuel karakter og vold.

- Personalet skal, via pædagogiske aktiviteter og dialog, hjælpe barnet med at blive bevidst om egen integritet, grænse - og forskellen på egne og andres behov. Ved at styrke barnets bevidsthed om egen integritet og grænse, styrker vi barnets bevidsthed om rigtigt og forkert – og dermed evnen til at sige fra eller bede om hjælp.
- I Børnegården ønsker vi åbenhed og dialog blandt personalet, omkring tvivl ved signaler og tegn og mulige "prøveballoner".
- Personalet skal kunne italesætte, hvordan vi som fagpersoner forholder os professionelt og fagligt til børns seksualitet, nøgenhed og privatsfære samt vores skærpede underretningspligt.
- I Børnegården skal personalet være fagligt nysgerrige på børns udsagn. Møde dem i deres fortælling og følelse med troværdighed og omsorg.